

Balans in de groep: omgaan met uitdagend gedrag

Aan stichting JMZ Pro wordt regelmatig de vraag gesteld; hoe om te gaan met kinderen en jongeren die niet goed mee kunnen draaien met (reguliere)groepsactiviteiten? Het kan zijn dat zij moeilijk mee kunnen komen of dat ze gedrag laten zien dat fysiek of mentaal voor onveiligheid zorgt. Het gevolg hiervan is dat de andere jonge mantelzorgers niet tot hun recht komen en/of dat alle aandacht naar 1 of meer specifieke kinderen gaat.

De vraag is voorgelegd aan de werkgroep van stichting JMZ Pro, deze bestaat uit 10 consulenten jonge mantelzorg vanuit heel Nederland.

Conclusie van het gesprek was dat er geen eenduidig advies te geven is hoe hiermee kan worden omgegaan. Geen kind is hetzelfde en geen situatie en/of activiteit is hetzelfde. Wel willen we proberen een aantal aandachtspunten te formuleren waarmee je hopelijk op weg geholpen wordt.

Uitgangspunt

Collectief waar kan en maatwerk waar dat moet. Hoe dit maatwerk eruit ziet, is afhankelijk van de capaciteit in menskracht en middelen binnen je organisatie.

Aandachtspunten

1. Stel duidelijke basisvoorwaarden op voor een veilige bijeenkomst

Bespreek binnen je organisatie hoe je omgaat met kinderen die niet goed in groepsverband functioneren. Formuleer gezamenlijke standpunten en afspraken, zodat je handelt vanuit een gedeelde basis.

Denk bijvoorbeeld aan; Is 1-op-1 begeleiding mogelijk?; Hoeveel begeleiders staan er op de groep?; Wat is een haalbaar maximum aantal deelnemers?; Wat verwacht je van de kinderen die meedoen? Welke betrokkenheid verwacht je van ouders/verzorgers (worden zij op de hoogte gehouden, mogen ze wel of niet aanwezig zijn, e.d.)

Het is belangrijk dat alle kinderen en jongeren veilig (mentaal en fysiek) de bijeenkomsten kunnen bezoeken. Houd daarbij in gedachten dat kinderen en jongeren tijdens deze activiteiten juist even loskomen van hun thuissituatie, waarin zij vaak veel verantwoordelijkheid dragen en aandacht tekortkomen.

Maak een overzicht van basisafspraken dat je vooraf met ouders, jongeren en begeleiders deelt. Bespreek dit bij inschrijving of geef het mee. Houd de toon positief: focus op hoe we met elkaar omgaan en wat belangrijk is om rekening mee te houden.

2. Zorg voor heldere rolverdeling en afspraken binnen het team

Iedere medewerker moet weten wat zijn of haar taak is richting de kinderen, wat de (on)mogelijkheden binnen de activiteit zijn en hoeveel begeleiders er per aantal kinderen nodig zijn.

3. Durf zaken bespreekbaar te maken

- **Wat zijn de grenzen van je organisatie**

Vaak zijn activiteiten laagdrempelig georganiseerd. Dat is fijn, want op die manier kan iedereen komen. Tegelijkertijd kan het zijn dat verwachtingen niet helder zijn. Weten de ouders hoeveel begeleiders er bij de groep zijn, weten ouders dat kinderen zich zelfstandig binnen de groep moeten kunnen bewegen? Zijn er voldoende begeleiders en zijn deze in staat kinderen met verschillende soorten temperament te begeleiden?

Durf je aan te geven waar de beperkingen van jou/je organisatie liggen als het gaat om kinderen die minder vanzelf in een groepsactiviteit mee gaan?

- **Niet elk kind past vanzelf in een groep**

We willen zoveel mogelijk jonge mantelzorgers ondersteunen, maar niet elk kind gedijt in een groep. Durven we te benoemen, binnen onze organisatie maar ook naar ouders, dat voor sommige kinderen iets anders beter past dan een activiteit in een groep?

Wees in gesprekken met ouders concreet: benoem het gedrag dat je ziet en hoe dit voor problemen zorgt in je activiteit. Bespreek met ouders hoe zij daar tegenaan kijken en waar de mogelijkheden liggen om een kind toch mee te laten doen. Weest tegelijkertijd duidelijk; zijn de suggesties die op tafel komen haalbaar voor jouw organisatie? Kan de veiligheid voor dit kind en andere kinderen worden gewaarborgd? Als dit niet zo is dan is deelname op dit moment niet mogelijk.

Vragen om over na te denken:

- Wat is haalbaar binnen jullie activiteiten, en wie voert het gesprek daarover met ouders/verzorgers?
- Welke alternatieven kunnen worden geboden als een kind (tijdelijk) niet mee kan draaien in de groep?
- Is een groepsactiviteit nu passend, of is er eerst iets anders nodig om rust en ruimte te creëren?

Suggesties

- Is er ruimte voor een intake? Gebruik die om verwachtingen te delen en eventuele bijzonderheden of extra ondersteuningsbehoeften in kaart te brengen. Dit voorkomt misverstanden en teleurstellingen.
- Overweeg bij grotere activiteiten (zoals uitjes) een (online) informatiebijeenkomst voor ouders. Hier kun je uitleg geven over het programma, de begeleiding en de afspraken.

Blijf erkennen dat een kind wél jonge mantelzorger is en ondersteuning nodig heeft, ook als het (tijdelijk) niet kan deelnemen aan groepsactiviteiten. Zoek samen naar passende (maatwerk)alternatieven.

Als je zelf een goed voorbeeld hebt hoe je hiermee omgaat binnen jouw organisatie, deel dat alsjeblieft met JMZ Pro via info@jmzpro.nl of via de besloten JMZ Pro deelnemersgroep op LinkedIn. Heel veel mensen lopen tegen dergelijke situaties aan, dus alle suggesties zijn welkom!